

ACC. N:R M. 13925:1-10.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Otto Eskilsson, Färingtofta*
Härad: *N. Åsbo* Berättare: " " "
Socken: *Färingtofta* Berättarens yrke: *f. d. lantbr.*
Uppteckningsår: *1956* Född år *1877* i *Färingtofta*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

"*Naturläkaren Anders Hansson i Hallaryd*"
(neg. svar!) s. 1.

LUF 81.

Kloke gubben i Kåhölma. s. 1-4.

Danskt och svenskt. s. 5-10.

LUF 84.

Naturläkare Anders Hansson i Hallaryd

ACC. N:R M. 13925:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

huf 81
1.

Denne person har jag aldrig hört talas
om på denna trakt

Deremot var det en man som hette Grönberg
och kallad för kloke gubben i Kotholma som
på 1850 och 1860 talet hade en väldig praktig
särskildt från söderslätt, här kom folk både
natt och dag för att söka för sjuka kreatur
och även för folk. Han samla in örter på
somnaren och kokte in och det påstods att
åtminstone kreatur var han duktig att bota
även söktes han av dem som blivit bestulna
och det sadis han kunde skaffa det tillbaka
hur det tillgick kan jag säga, men troligt är
att när ryktet spred sig att någon sökt
den kloke gubben, väga Tjuven ej behålla
det utan lämna det tillbaka

Min fader inköpte ett hemman i Kotholma
på 1860 talet och blev granne med Grönberg

Mor och far tala om att det var mycket ofta
att resande på natten, kalla upp dem, för att
veta var som de sade den den klote gubben
bodde så de blev ofta störda

Min fader omgicks dagligen med Grönberg och
han viste att han ofta reste till apoteket för att
köpa droppa och medeliner som han sedan blanda
skap, till dem som voro sjuka. På den tiden hade
de gårs på varje gård och hustru, men här var
om räv som kunde placka bort dem, de gick
så till Grönberg för få hjälp med räven, de
fick någon smörja som de skulle stryka
på vingarna på gåssen så skulle ej räven
ta dem, den smörjan hade han avslöjadt
för far det var stenkolsolja upplandat med
kret så när räven, med sitt fina vädtkorn
fick lukt på kretet gick han ej när gåssen, detta
använde vi oss av sen jag mins att alltid bestyrkte
gåssen med

Grönberg hade en Torqvare som var Träskomskare
och Oluf Kristinsson, han tog sig för att kugga ale att
göra Träsko på Grönbergs ägor som fick reda på
det och en dag när Kristinsson kuggit en alkobb
och fått den på axeln att bära den kunde han
ej ett steg eller på alkubben från axeln för än
Grönberg kom och hjälpte honom det blev ej
någon anmärkning på al men detta låter
ju otroligt, men det försäkrades i mina papper
att det var sant, kanske de skulle sprida
ut ett rykte så folk skulle tro att Grönberg
kunde göra något övernaturligt.

3. En gång skulle Grönberg gå Skarp (numera
Marjeholm) han hade 3 mil att gå när han
kom till Röstänga 1 mil hemifrån, här var
en skjuta som skulle köra till Skarp, Grönberg
bad lå åka men blev nekad, då svarade Grönberg
att han skulle komma fortare till Skarp

än körkarben, när han kom en halv mil ut
mot Ask, höll hästajutsen der och kunde ej
lå hästarna att gå längre, och Grönberg gick
földe honom och först till Skarp, detta blev
vara sant, men här trodes att Grönberg haft
något och stoppat i hästarnas näsborra när
han var i Röstänga, men det blev att Grönbergs

rykte steg ytterligare

Grönberg brukar säga till min fader: Tro
du det så hjälper det, Tro du det inte hjälper
det inte. Han var mycket duktig med mederen
för djur det var ärtor han köpt i Skarp och Timpåsen
hjälpte åt meniskor med drugga, ant det andra de
sökte honom för, var nog att de skulle tro att det
hjälpte, han hade 3 söner som bosatte sig på
skilda orter i Skåne, men de döda för länge
sen, och jag har hört de tagit delvis upp sin
faders yrke utan större framgång

Danskt och svenskt

ACC. N:R M. 13925:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Under 1800-Talet reste många, såväl manlig
som kvinnlig Ungdom över till Danmark
de manliga arbetade vid Tegelbruk och
jordbruk, särskildt till Industriens utom
vid smidesverkstäder arbete från denna
trakten ej några

Laf 84
1.

Många har rest till Köpenhamn för utbildning
i Skrädderyrket, några har t.o.m. stannat
kvar der som Skräddaremästare

Den kvinnliga ungdomen skulle alltid innan
de öppna praktik som sömmerska, resa
över till Köpenhamn, att ta en kurs i
Kladsömmad, särskildt att sy kappor

En del stanna kvar der och till o med
gifta sig, dem ^{som} hade stäkt och vännor här
i Sverige brukta skapa dem platser, som så
önska att servera på Hotell o dylikt, det brukta
vara under sommarmånaderna sen kom de hem igen

De som reste till Danmark för yrkesutbildning
t.ex. i Skåddarbrossen hade nog mycket litet betalt
så de som reste dit för annat arbete hade
bättre betalt än i Sverige, dessutom var maten
billigare, och t.ex. Brännvinet mycket billigare.
Vilket många satte stort värde värde på.
Dansarna hade med säkerhet gått längre
än vi i yrkesutbildning, här i Skåne var ju
på 1800-talet ej någon specialutbildning och
och Köpenhamn som ju var huvudstad var nog
längre kända, jag minns 1895 då jag första
gången var i Köpenhamn framhöll de sig själva
och de var nog kända längre än i Malmö.
Förbindelsen mellan danska och svenska
fiskare känner jag ej till.

2. Kustfarten mellan Sverige och Danmark var
nog som nu fast med mindre fart, det måste
gått över Malmö-Köpenhamn men även mellan

Hålingburg-Hålingön förekom kustfäst
 På denna orten var det alltid till Köpenhamn
 och resa från Halmö, det var liksom folk trodde
 att Köpenhamn omfattar hela Danmark.
 Ganska många flickor som hade någon gläde
 i Köpenhamn, gifte sig där och stannade i
 Danmark för alltid, och det synes hava gillat
 av deras släkt och vänner.

Inom Färingtäfte socken har ej några danskar
 köpt egendomar och bosatte sig men i angrens-
 sända i såväl Råstunga som Rischberga köpte
 under förre århundradet många danskar stora
 egendomar och bosatte sig, det syntes som
 de på den tiden var mera kunnige att
 sköta jordbruk än svenskar.

Det förekom att handverkare från Danmark
 bosatte sig här, det var egendomlig det talas
 aldrig om hans namn, särskildt vi yngre

många vister vad kaka, alla kallade honom Donken
Mejeri och mjölkskötsel är nog kommit från
Danmark. mitten av 1800-talet kända de smor
på alla gårdar större som mindre, och sålde
det på torgdagarna i Orten. först 1880-talet börja
här uppstå mindre mejeri i denna orten här byggdes
det första i Brällövad och det var en dansk som
var byggmästare för detsamma, sedan blev det
sammanslagning år 1893 till ett stort mejeri
i Röstänga som går ännu, det var nog efter
danska monsten även detta

Stågra festräder eller gädd bakning från Danmark
har jag ej hört. Deremat Träsko som mycket
användes på den tiden var en sort som var bred
i nosen med flat ovanstycke de kallas för danske
Träsko

Om det byggdes båtar till Danmark känner
jag ej till, det skulle i så fall vara vid Skerfvarven
och de ligger långt härifrån

Många voro ju de som reste över till Köpenhamn
för att köpa de saker de behövde och kunde ha
i fickorna, jag har hört dem som köpte klädningstygger
och svepte om sig under kläderna, köpte man någ
kostym, tog man den på sig utom i den man hade
färdigt, det gick lätt att passera tullarna, det var ej
så många för. Här i Hålan band det var det ju mest
till eget behov de köpte, i städerna och större
sammhälle där det skulle säljas igen var det nog
andra knep de hade vid fortullningarna. Hovgar
och andra slödarbete gick mycket till Danmark
men sålde tillverkarna dem till uppköpare i
städerna som sedan reexporterade dem.
Här alldrig hört utan att svenskar behandlas
5 väl i Danmark, samma var förhållandet med
danskar i Sverige. Språket var nog litet svårt
i Hålan, men snart lärde de sig förstå varandra
jag minns en flicka här i trakten som varit på

ett hotell i Köpenhamn en månad när hon kom tillbaka, kunde hon ej tala svenska, hon tala ett språk, som inte var vare sig danska eller svenska, efter det vi skrattat ut henne en tid kunde hon tala svenska igen

Danskarne idka ej någon gärdshandel på landsbygden här, det var judarna som kom utlusa folk, så danskarne var alltid väl sedda. På 1880-talet när lantbrukarne hade kreatur att sälja fick vi leda dem till marknaderna i Östlöv eller Hörby, der var alltid danska uppköparen och djuren och alla sökte få sälja till dem, då de fick bättre betalt.

Så man kan gästa att förhållandet mellan Skånes landsbygd och Danmark sedan år 1850 har varit gott